

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Perusoikeudet](#) > Estonia

Kansalliset tuomioistuimet ja muut valituselimet

Sisällön tuottaja:

Viro

Viro

Kansalliset tuomioistuimet

Käräjäoikeudet, hallinto-oikeudet, piirituomioistuimet ja korkein oikeus

Tuomioistuinten yhteystiedot ja lisätiedot ovat saatavilla tuomioistuinten [verkkosivustolla](#).

Käräjäoikeus on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, joka käsittelee riita- ja rikosasioita sekä rikkomuksia. Käräjäoikeuden antamaan ratkaisuun voidaan hakea muutosta piirituomioistuimesta (*ringkonnakohus*). Virossa on neljä käräjäoikeutta: Harjun, Virun, Tarton ja Pärnun käräjäoikeudet.

Hallintotuomioistuin käsittelee hallintoasioita ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena. Hallinto-oikeuksien toimivallasta, asian vireillepanosta ja menettelysäännöistä säädetään [hallintolainkäyttölaissa](#). Virossa on kaksi hallintotuomioistuinta: Tallinnan hallintotuomioistuin ja Tarton hallintotuomioistuin.

Piirituomioistuimet käsittelevät toisen oikeusasteen tuomioistuimina uudelleen käräjäoikeuksien ja hallintotuomioistuinten antamia tuomioita, joihin on haettu muutosta. Piirituomioistuin käsittelee asiat kollegiaalisesti eli muutoksenhakemukset käsittelee kolmen tuomarin muodostama kollegio. Virossa on kaksi piirituomioistuinta: Tallinnan piirituomioistuin ja Tarton piirituomioistuin.

Korkein oikeus on Viron ylin oikeusaste. Perustuslain mukaan korkein oikeus on kassaatio- ja tuomioistuin ja perustuslakituomioistuin. Korkeimman oikeuden toimivallasta säädetään [tuomioistuinlaissa](#). Korkeimman oikeuden toimivaltaan kuuluvat

- perustuslaillisuuden valvonta
- tuomioistuinten päätösten käsittely kassaatioasiana
- purkamishakemusten käsittely
- muut laista johtuvat tehtävät.

Kassaatiovalituksen voi esittää korkeimmalle oikeudelle kuka tahansa asianosainen, joka ei ole tyytyväinen alemman oikeusasteen tuomioon. Korkein oikeus ottaa kassaatiovalituksen käsiteltäväkseen, jos siinä esitettyjen väitteiden perusteella alemman oikeusasteen tuomioistuimen voidaan katsoa soveltaneen aineellisen lain säännöstä virheellisesti tai rikkoneen vakavasti prosessioikeuden säännöstä, mikä on voinut johtaa tuomioistuimen virheelliseen päätökseen.

Jos henkilö katsoo, että julkisoikeudellinen laitos (esim. valtio tai paikallisviranomaisena) on jollakin hallinnollisella määräyksellä tai toiminnalla loukannut hänen oikeuksiaan tai rajoittanut hänen vapauksiaan, hän voi kääntyä hallinto-oikeuden puoleen oikeuksiensa suojaamiseksi. Hallinto-oikeus ratkaisee riita-asioita, jotka liittyvät esimerkiksi omaisuus- ja maareformiin, julkishallintoon, verohallintoon, kansalaisuus- ja maahanmuuttokysymyksiin, julkisiin hankintoihin, valtion omaisuuteen, rakentamiseen ja kaavoitukseen sekä valtion vastuuseen.

Käräjäoikeuden puoleen voi kääntyä, kun oikeuksia on loukattu siviilioikeuden alalla. Siviiliprosessilain nojalla

käräjäoikeuksissa ratkaistavia asioita ovat esimerkiksi sopimusriidat, perheasiat, perintö- tai esineoikeuteen liittyvät riidat, yritysten ja voittoa tavoittelemattomien järjestöjen toimintaan ja johtamiseen liittyvät kysymykset, teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvät riidat, konkurssiasiat ja työriidat.

Kansalliset ihmisoikeuselimet

Oikeuskansleri on 1. tammikuuta 2019 alkaen hoitanut ihmisoikeuksien suojeluun ja edistämiseen liittyviä tehtäviä Yhdistyneiden Kansakuntien 20. joulukuuta 1993 pidetyn yleiskokouksen päätöslauselman nro 48/134 "Ihmisoikeuksien suojeluun ja edistämiseen tarkoitettujen kansallisten instituutioiden asemaa ja toimintaa koskevat periaatteet" mukaisesti. Tällaiset kansalliset instituutiot voivat hakea virallista kansainvälistä akkreditointia. Oikeuskansleri on esittänyt virallisen pyynnön aloittaa akkreditointiprosessi, jota ei vielä 30. syyskuuta 2020 ollut saatettu päätökseen.

Oikeusasiamies

Oikeusasiamiehen tehtäviä hoitaa oikeuskansleri.

[Oikeuskanslerin kanslia](#): *Kohtu 8, 15193 Tallinn, Eesti*

Oikeuskansleri hoitaa oikeusasiamiehen ja lapsiasiavaltuutetun tehtäviä sekä valvoo, että annettavat säädökset ovat perustuslain ja muun lainsäädännön mukaisia.

Oikeusasiamiehen ominaisuudessa oikeuskansleri valvoo julkisia tehtäviä hoitavien elinten toimintaa ja sitä, että viranomaiset kunnioittavat yksilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia sekä hyvää hallintotapaa. Oikeuskansleri tarkistaa

- valtionhallinnon laitosten ja elinten toimintaa
- paikallishallinnon laitosten ja elinten toimintaa
- julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden laitosten ja elinten sekä julkisia tehtäviä hoitavien yksityisoikeudellisten henkilöiden toimintaa.

Kuka tahansa voi kääntyä oikeuskanslerin puoleen julkisia tehtäviä hoitavien elinten toiminnan valvomiseksi.

Jos oikeuskansleri katsoo, että julkisia tehtäviä hoitava elin on toiminut laittomasti, hän lähettää kyseiselle elimelle selvityksen siitä, miten kyseinen elin on loukannut oikeuksia. Lisäksi oikeuskansleri antaa tarvittaessa suosituksen lainmukaisuuden ja hyvän hallintotavan noudattamiseksi tai ehdotuksen oikeuksien loukkaamisen lopettamiseksi. Kummassakin tapauksessa hän arvioi, onko kyseinen elin noudattanut lakia ja onko se toiminut henkilön kanssa asioidessaan hyvän hallintotavan mukaisesti. Oikeuskansleri voi lausunnossaan esittää kritiikkiä tai mielipiteensä tai antaa konkreettisia suosituksia oikeuksien loukkaamisen lopettamiseksi.

Oikeuskansleri

[Oikeuskanslerin kanslia](#): *Kohtu 8, 15193 Tallinn, Eesti*

Kuka tahansa voi kääntyä oikeuskanslerin puoleen ja pyytää tarkistamaan, onko laki tai muu säädös perustuslain ja muun lainsäädännön mukainen. Oikeuskansleri valvoo, että lainsäätäjien sekä täytäntöönpano- ja paikallisviranomaisten antamat säädökset ovat perustuslain ja muun lainsäädännön mukaisia.

Oikeuskansleri tarkistaa

- ovatko lait perustuslain mukaisia
- ovatko Viron hallituksen asetukset perustuslain ja muun lainsäädännön mukaisia
- ovatko ministerien määräykset perustuslain ja muun lainsäädännön mukaisia
- ovatko kunnan- ja kaupunginvaltuustojen ja -hallitusten määräykset perustuslain ja muun lainsäädännön mukaisia
- ovatko julkisoikeudellisten oikeushenkilöiden säädökset lainmukaisia.

Jos oikeuskansleri katsoo, että säädös on perustuslain tai muun lainsäädännön vastainen, hän voi

- ehdottaa säädöksen hyväksyneelle elimelle sen saattamista perustuslain tai lain mukaiseksi 20 päivän kuluessa.
Jos ehdotusta ei oteta huomioon, oikeuskansleri tekee korkeimmalle oikeudelle hakemuksen säädöksen julistamiseksi mitättömäksi.
- toimittaa korkeimmalle oikeudelle selvityksen, jossa hän pyytää kiinnittämään huomiota lainsäädäntöön sisältyviin ongelmiin.

Erikoistuneet ihmisoikeuselimet

Lapsiasiavaltuutettu (tehtävää hoitaa oikeuskansleri)

Oikeuskansleri hoitaa lasten oikeuksien suojeluun ja edistämiseen liittyviä tehtäviä lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 4 artiklan mukaisesti.

[Oikeuskanslerin kanslia](#): *Kohtu 8, 15193 Tallinn, Eesti*

Lasten ja nuorten oikeuksiin liittyvät oikeuskanslerin päätehtävät ovat

- lasten oikeuksiin liittyvien hakemusten käsitteleminen perustuslaillisuuden valvontamenettelyissä ja oikeusasiamiesmenettelyissä
- lapsista vastaaviin laitoksiin tehtävien valvontakäyntien suunnittelu ja toteuttaminen
- hakemusten ja lausuntojen laatiminen perustuslaillisuuden valvontamenettelyissä
- lapsen ihmisoikeuksista kertominen, YK:n lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen tutuksi tekeminen, lapsen oikeuksiin liittyvä tiedotus ja koulutus
- tutkimusten ja analyysien tekeminen lapsen oikeuksien edistämiseen ja suojelemiseen liittyvissä kysymyksissä
- yhteistyön järjestäminen lapsi- ja nuorisjärjestöjen, kansalaisjärjestöjen, voittoa tavoittelemattomien yhdistysten, ammattialajärjestöjen, tutkimuslaitosten ja valtionhallinnon kanssa.

Edellä esitetyn lisäksi oikeuskansleri

- ratkaisee yksityisoikeudellisten henkilöiden välisiä syrjinnästä johtuvia riitoja perustuslain ja muiden lakien mukaisesti
- on kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan 3 artiklassa tarkoitettu kansallinen valvontaelin
- valvoo perusoikeuksien ja -vapauksien noudattamista toimeenpanoviranomaisten järjestämän henkilötietojen ja niihin liittyvien tietojen suojatun keräämisen, käsittelyn, käytön ja valvonnan osalta
- hoitaa vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti yleissopimuksen soveltamisen edistämiseen, suojeluun ja tarkkailuun liittyviä tehtäviä.

Tasa-arvoelin

[Tasa-arvovaltuutettu](#), *Roosikrantsi 8b, 10119, Tallinn, Eesti*

Tasa-arvovaltuutettu puolestaan on riippumaton ja puolueeton virkamies, jonka toiminta perustuu sukupuolten välisestä tasa-arvosta annettuun lakiin ja yhdenvertaisesta kohtelusta annettuun lakiin. Tasa-arvovaltuutetun tehtävänä on valvoa molempien edellä mainittujen lakien vaatimusten noudattamista. Häneltä saa neuvoja ja apua syrjintään liittyvissä riidoissa. Lisäksi hän antaa asiantuntijalausuntoja syrjintään liittyvissä asioissa.

Tasa-arvovaltuutettu

- ottaa vastaan kansalaisten hakemuksia ja antaa lausuntoja syrjintään liittyvissä asioissa
- analysoi lakien vaikutusta naisten, miesten ja vähemmistöön kuuluvien ihmisten tilanteeseen yhteiskunnassa
- tekee Viron hallitukselle, valtionhallinnon elimille sekä paikallishallinnolle ja sen elimille ehdotuksia säädösten muuttamisen ja täydentämisen osalta
- antaa Viron hallitukselle, valtionhallinnon elimille ja paikallisviranomaisille neuvoja ja tietoja sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain ja yhdenvertaisesta kohtelusta annetun lain soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä

- toteuttaa tarvittaessa toimenpiteitä sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi.

Tasa-arvovaltuutettu antaa lausuntoja syrjintää kokeneille ja niille, joiden oikeutetun edun mukaista on yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksen noudattaminen. Lausunnon tarkoituksena on antaa arvio, jonka perusteella – yhdessä sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain, yhdenvertaisesta kohtelusta annetun lain ja Viroa sitovien kansainvälisten sopimusten ja muiden säädösten kanssa – voidaan arvioida, onko tietyssä oikeussuhteessa rikottu yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

Lausunnon pyytäjän on esitettävä tasa-arvovaltuutetulle hakemus, jossa on kuvattu syrjintään viittaavat seikat. Tasa-arvovaltuutetulla on lausuntoaan varten oikeus saada tietoja kaikilta niiltä, joilla voi olla syrjintätapauksen selvittämiseksi tarvittavia tietoja, ja pyytää tietyssä määrääjassa kirjallisia selvityksiä sekä asiakirjoja tai niiden jäljennöksiä väitettyyn syrjintään liittyvistä seikoista.

Tietosuojaviranomainen

[Tietosuojaelin, Tatari 39, 10134 Tallinn, Eesti](#)

Tietosuojaelin suojelee seuraavia perustuslaillisia oikeuksia:

- oikeus saada tietoa julkisen palvelun tehtävien toteuttamisesta
- oikeus yksityisyyteen henkilötietojen käsittelyssä
- itse kunkin oikeus selvittää, mitä tietoja hänestä on kerätty.

Jos henkilötietojen käsittelyssä tai julkisten tietojen saatavuudessa rikotaan oikeuksia, voi kääntyä tietosuojaelimen puoleen.

Sille tulee ilmoittaa, miten yritys tai viranomainen on rikkonut henkilötietojen käsittelyvaatimuksia. Ilmoitusta ei pidä tehdä, jos oikeuksien rikkomisesta ei todennäköisesti aiheudu uhkaa luonnollisten henkilöiden oikeuksille tai vapauksille. Tietosuojaelimelle tulee ilmoittaa myös yrityksen tai viranomaisen tietosuojavastaavan yhteystiedot.

Tietosuojaelimeen saa helpoiten yhteyden verkkosivuston <https://www.aki.ee/en/contacts> kautta.

Muut erikoistuneet elimet

Muita erikoistuneita elimiä ei ole.

Muu

Viron asianajajaliitto

[Viron asianajajaliitto, Rävälä pst 3, 10143 Tallinn, Eesti](#)

Asianajajaliiton jäseniä ovat virolaiset asianajajat, joiden pääasiallinen toiminta on oikeusapupalvelujen tarjoaminen. Viron asianajajaliitto on 14.6.1919 perustettu itsehallinnollinen ammattiliitto, joka järjestää oikeudellisten palvelujen tarjoamisen yksityisellä ja julkisella sektorilla. Se järjestää muun muassa asianajajien täydennyskoulutusta ja hoitaa suhteita juristeihin, viranomaisiin sekä muihin kotimaisiin ja ulkomaisiin organisaatioihin. Lisäksi se osallistuu aktiivisesti lainsäädäntötyöhön. Viron asianajajaliitolla on myös julkisoikeudellinen tehtävä: se tarjoaa valtion varoin kustannettavaa oikeusapua eli puolustusasianajajan palveluja sekä edustusta siviili- ja hallintoasioissa.

Valtion oikeusavun saamiseksi on yleensä tehtävä **hakemus**. Oikeusapuhakemus esitetään yleensä tuomioistuimelle. Jos henkilö on epäiltynä rikosasiassa, jossa puolustusasianajajan käyttö ei ole pakollista, oikeusapua koskeva hakemus esitetään tutkintaviranomaiselle tai syyttäjänvirastolle.

Oikeusapuhakemus on tehtävä viron kielellä. Hakemuksen voi tehdä myös englanniksi, jos oikeusapua hakee luonnollinen henkilö, joka asuu jossain toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai joka on jonkin toisen Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen, tai oikeushenkilö, jonka kotipaikka on jossakin toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa.

Oikeusapua antavan asianajajan määrää Viron asianajajaliitto tutkintaviranomaisen, syyttäjänviraston tai tuomioistuimen pyynnöstä. Oikeusavun hakijalla ei ole yleensä oikeutta valita oikeusavun antajaa. Hänellä on kuitenkin oikeus pyytää tiettyä asianajajaa, jos tämä on antanut suostumuksensa olla käytettävissä oikeusapua varten. Tällöin suostumuksensa antaneen asianajajan nimi on merkittävä suoraan valtion oikeusapua koskevaan hakemukseen.

Menettelyissä, joissa puolustusasianajajan käyttö on lain mukaan pakollista, oikeusapua ei tarvitse erikseen hakea: jos syytetty ei ole palkannut itselleen asianajajaa, menettelyn toteuttavalla virkamiehellä on velvollisuus huolehtia, että tälle nimetään asianajaja.

■ Päivitetty viimeksi: 22/12/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.